

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ РОЗМІРІВ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В ЖИТОИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Політика сприяння молодіжній зайнятості є стратегічним напрямом молодіжної політики в більшості розвинених країн. Вирішення проблеми працевлаштування молоді має велике значення з точки зору реалізації трудового потенціалу і є важливою умовою економічного зростання.

Безробіття серед молоді – предмет особливої уваги з боку державних і суспільних органів України.

Наслідки молодіжного безробіття є дуже згубними, що може призвести до погіршення демографічної ситуації, зростання тіньового сектору ринку праці та погіршення економічної та соціальної ситуації в області і в країні в цілому. Тому необхідно розробити шляхи зниження розмірів молодіжного безробіття.

Суб'єктами вирішення молодіжного безробіття на нашу думку є – сама молодь та їх сім'ї, органи загальної середньої освіти і професійної освіти, суб'єкти державного регулювання зайнятості.

Важливим засобом соціальної реабілітації безробітних є створення з їх числа груп самопомоги та взаємодопомоги. Такі групи, що об'єднують людей з подібною долею, знімають відчуття знедоленої людини, з яким живуть багато безробітних, дають неформальну підтримку. Це чинник збереження соціальності для людей, позбавлених підтримки трудового колективу. Деякі проблеми інформаційної та консультативної допомоги безробітним вирішуються легше через групи, ніж в індивідуальному порядку. Групи ліквідують дефіцит спілкування, емоційної підтримки, характерний для безробітних.

Навчання безробітної молоді організації підприємницької діяльності, отримання ними знань і навичок організації малого бізнесу має стати невід'ємною частиною їх підготовки. Особистісні якості такої молоді – підприємливість, вміння бачити область застосування для малого бізнесу, здатність працювати як в команді, так і поодиночці, повинні використовуватися за призначенням, у разі їх наявності (вважається, що приблизно 10% населення наділені підприємницькими та організаторськими здібностями).

Для запобігання негативним наслідкам безробіття серед молоді органами загальної середньої освіти і професійної освіти повинні бути вироблені пріоритетні напрями роботи в цій сфері, серед яких:

- оптимізація мережі навчальних закладів відповідно до потреб економіки;
- удосконалення механізму формування державного замовлення в системі вищої і професійно-технічної освіти з метою забезпечення потреб економіки у фахівцях і кваліфікованій робочій силі та підтримки вразливих верств населення;
- післядипломна освіта;
- професійне навчання персоналу на виробництві.

Проблема молодіжного безробіття сьогодні займає одне з перших місць у державній молодіжній політиці, адже переважна більшість молодих людей, котрі виходять на ринок праці, є випускниками навчальних закладів різного рівня акредитації. Щороку навчальні заклади випускають молодих спеціалістів, більшість з яких є зайвими на ринку праці.

Перш за все це пов'язано з тим, що на сьогоднішній день відсутнє державне прогнозування потреб економіки у спеціалістах з вищою освітою. Тому й виникають на ринку праці диспропорції попиту й пропозиції дипломованих фахівців. Сьогодні в Україні, всупереч реальним тенденціям розвитку економіки, продовжується бум загальної вищої освіти. Випуск навчальними закладами фахівців з вищою освітою більш, ніж у двічі, перевищує випуск середньо спеціальних навчальних закладів. А в ряді областей майже три чверті випускників – це фахівці з вищою освітою, хоча 80% загальної потреби нашої економіки складають саме працівники робітничих професій.

Молодь на сьогодні не готова працювати на робітничих професіях, не дивлячись на те, що виробництво має бути забезпечене 80% робітників. На сьогодні від держави залежить інтерес молоді до робітничих професій. Необхідно показати, що робітники заробляють не менше ніж молоді спеціалісти з вищою освітою.

Молодий спеціаліст з вищою освітою економіста отримує мінімальну заробітну плату, коли робітник з необхідною в суспільстві професією отримує заробітну плату у два або більше разів більше. Така сучасна ситуація на ринку праці в нашій країні.

Роботодавці не хочуть брати на роботу початківців, мотивуючи це відсутністю у них досвіду. Але ж де його набути, якщо немає можливості отримати роботу? Аби збалансувати попит і пропозицію на ринку праці, слід чітко прогнозувати: скільки, для кого і де готувати кадри. Такі передбачення мають стати невід'ємною частиною макроекономічного прогнозу розвитку галузей. Для підвищення їх достовірності варто поліпшити якість статистичних даних, удосконалити методологію розрахунків. До цього процесу доцільно залучити фахівців Мінпраці, Міносвіти, служби зайнятості та науковців. Таким

прогнозуванням вже більше 50 років займаються у США та у країнах Європи, долучились до нього Росія і Україна.

Перспективою має стати запровадження закордонного досвіду щодо надання першого робочого місця, який передбачає те, що підприємство сплачує молодому спеціалісту 25% заробітної плати, а 75% – платить держава. При запровадженні такого досвіду необхідно щоб держава перевіряла виконання підприємством своїх зобов'язань. Тобто через два роки регіональний центр зайнятості має провести перевірку набутих знань та навичок молодого спеціаліста.

Перспективою зменшення молодіжного безробіття має стати розвиток сільського господарства. Родючість ґрунтів, вигідні кліматичні умови є головними факторами, які присутні в Житомирській області. В Житомирській області не готують фермерів – основна частина працівників необхідних у сільському господарстві. Тому перспективою могло б стати створення нової спеціальності у Житомирському національному агроєкологічному університеті – фермерства. Щороку велика кількість агрономів і зооінженерів виходить на ринок праці, але мала їх кількість знаходить місце роботи по спеціальності, таким чином, основним виробником сільськогосподарської продукції є одноосібне сільське господарство.

Перспективою зменшення молодіжного безробіття могло б стати створення міні підприємств у школах. В закордонних школах існує практика створення кількох міні підприємств при школах. Де учні мають можливість отримати навички до якоїсь професії (або навіть не одної), отримати кваліфікацію з відповідним документом про її здобуття. Тому закінчивши школу вони в змозі вийти на ринок праці і не потребують допомоги держави. Такий досвід необхідно запроваджувати і в школах нашої країни.

Основними напрямками молодіжної політики на регіональному рівні повинно:

- проводити маркетингові дослідження ринку праці, щодо визначення пропозиції та попиту на робочу силу з метою складання програм зайнятості;
- проводити профорієнтаційну роботу серед випускників навчальних закладів;
- організовувати курси з перенавчання безробітної молоді;
- виплачувати дотації роботодавцям, які беруть на роботу молодих спеціалістів без досвіду роботи.

На рівні підприємств необхідно:

- надавати молодим спеціалістам перше робоче місце;
- систематично здійснювати прогнозування в сфері кадрів;
- впроваджувати наставництво для молодих спеціалістів.

Таким чином, комплекс запропонованих заходів дозволить підвищити зайнятість молоді, знизити рівень безробіття, що позитивно вплине не тільки на підвищення їхніх доходів, а й підвищення самооцінки молодих людей та інших психологічно-моральних чинників особистості.